

21.03.2016

Stj/2

§ 257

Valtuutettu Anna Vuorjoen toivomusponsi vanhusten palveluasumi- seen pääsystä

HEL 2015-010341 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti merkitä tiedoksi selvityksen kaupunginvaltuus-
ton 9.9.2015 hyväksymän toivomusponnen (Anna Vuorjoki) johdosta
tehdystä toimenpiteistä ja toimittaa selvityksen ponnen ehdottajalle se-
kä tiedoksi muille valtuutetuille.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai
täytäntöönpano

Päätösehdotus

Päätös on ehdotuksen mukainen.

Esittelijän perustelut

Käsitellessään vanhuspalvelulain mukaista suunnitelmaa ikääntyneen
väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveys-
palveluista kaupunginvaltuusto hyväksyi samalla seuraavan toivomus-
ponnen:

"Ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua selvitetään, miten
nykyiset palveluasumiseen pääsyn kriteerit turvaavat vanhusten hyvän
hoidon ja elämän laadun. Selvitystyössä kuullaan henkilöstöä, asiakkai-
den edustajia, vanhusneuvostoa ja vanhusjärjestöjä (Anna Vuorjoki)".

Kaupunginvaltuuston työjärjestyksen 24 §:n mukaan kaupunginhallituksen on toimitettava ponnien ehdottajalle kirjallinen selvitys toivomusponnien johdosta tehdyistä toimenpiteistä viimeistään vuoden kuluttua ponnien hyväksymisestä. Selvitys on toimitettava myös muille valtuuteuille.

Esittelijä viittaa sosiaali- ja terveyslautakunnan lausuntoon ja toteaa, että ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista annetun lain, ns. vanhuspalvelulain 5 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Toimintaympäristössä tapahtuvat muutokset otetaan huomioon ja Stadin ikäohjelma päivitetään osana seuraavan valtuustokauden strategista suunnittelua. Valmistelussa otetaan huomioon asukkaiden, asiakkaiden, henkilöstön, vanhusneuvoston ja yhteistyötahojen näkemykset. Stadin ikäohjelman verkostoissa tehtävä työ vahvistaa osaltaan asukkaiden ja asiakkaiden äänen kuulumista. Lisäksi ikääntyneiden asioita hoitavat järjestöt ja muut tahot toimivat vanhusneuvoston kautta. Vanhusneuvosto seuraa palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä Stadin ikäohjelman toteutumista.

Ikääntyneen väestön kotona asumisen mahdollistaminen on keskeinen yhteiskunnallinen tavoite. Ympäri vuorokautinen hoito järjestetään pääasiassa palveluasumisena. Laitoshoidon osuus ympärivuorokautisesta hoidosta vähenee. Ympäri vuorokautisen hoidon tarvetta arvioitaessa selvitetään ikääntyneen oma tahto, hänen terveydentilansa ja toimintakykynsä, sosiaalinen verkostonsa ja kotona asumista tukevien palvelujen käyttö ja niiden vaikutus ikääntyneen mahdollisuuksiin asua kotona. Muutto omasta kodista ympärivuorokautiseen hoitoon on aina viimesijainen ratkaisu. Stadin ikäohjelmaan sisältyy kuvaus sosiaali- ja terveysviraston käytössä olevista palvelujen ja niiden riittävyyden arviointikeinoista.

Ympäri vuorokautiseen hoitoon odottavien määrää sairaaloissa, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä sekä kotona seurataan viikoittain. Palvelujen riittävyyttä arvioidaan mm. sen perusteella, kuinka moni asiakas odottaa ympärivuorokautisen hoidon paikkaa, kuinka pitkä odotusaika on keskimäärin ja onko yli kolme kuukautta odottaneita. Vanhuspalvelulain mukaan haetut ja tarpeelliseksi arvioidut sosiaalipalvelut tulee järjestää kolmen kuukauden kuluessa. Helsingissä vanhuspalvelulain mukaiset odotusaikatiedot julkaistaan sosiaali- ja terveysviraston verkkosivuilla.

21.03.2016

Stj/2

Kotihoidon, päivätoiminnan ja ympärivuorokautisen hoidon laatua seurataan yksiköiden omavalvontasuunnitelmilla, joiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Omavalvontasuunnitelma on nähtävillä jokaisessa yksikössä. Lisäksi omavalvontasuunnitelmat löytyvät sosiaali- ja terveystieteiden internetsivuilta. Ostopalvelujen laatua seurataan valvontasuunnitelman mukaisesti. Yksiköihin tehdään myös tarkastus- ja arviointikäyntejä säännöllisesti. Hoidon valtakunnallisesta ja samalla Helsingin kaupungin yksiköiden työn laadusta kertyy tietoa myös Terveystieteiden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksistä. Parhaillaan on meneillään kyselytutkimus "Koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta - tutkimus asiakkaille, omaisille, henkilöstölle".

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ponnen ehdottaja

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Tiedoksi

Kaupunginvaltuusto

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 01.03.2016 § 38

HEL 2015-010341 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon:

"Ikääntyneen väestön kotona asumisen mahdollistaminen on keskeinen yhteiskunnallinen tavoite. Ympärivuorokautinen hoito järjestetään pääasiassa palveluasumisena ja laitoshoidon osuus ympärivuorokautisesta

hoidosta vähenee. Ympäri vuorokautisen hoidon tarvetta arvioitaessa selvitetään ikääntyneen oma tahto, hänen terveydentilansa ja toimintakykynsä, sosiaalinen verkostonsa ja kotona asumista tukevien palvelujen käyttö ja niiden vaikutus ikääntyneen mahdollisuuksiin asua kotona. Muuttaminen omasta kodista ympärivuorokautiseen hoitoon on aina viimesijainen ratkaisu.

Stadin ikäohjelmassa on kuvattu, kuinka sosiaali- ja terveystoimisto arvioi eri keinoin sitä, että palvelut ja niiden laatu ovat riittäviä. Vuosittain toteutettava valtakunnallinen Suomen kuuden suurimman kaupungin ikääntyneiden sosiaali- ja terveystoimien ja kustannusten vertailu kertoo muun muassa sen, että esimerkiksi säännöllisen kotihoidon ja ympärivuorokautisen hoidon asiakkaiden osuus 75 vuotta täyttäneistä on Helsingissä korkeampi kuin muissa pääkaupunkiseudun kunnissa.

Ympäri vuorokautiseen hoitoon odottavien määrää sairaaloissa, arviointi- ja kuntoutusyksiköissä ja kotona seurataan viikoittain. Palvelujen riittävyyttä arvioidaan muun muassa sen perusteella, kuinka moni asiakas odottaa ympärivuorokautisen hoidon paikkaa, kuinka pitkä odotusaika on keskimäärin ja onko yli 3 kuukautta odottaneita. Vanhuspalvelulain mukaan haetut ja tarpeelliseksi arvioidut sosiaalipalvelut tulee järjestää kolmen kuukauden kuluessa. Helsingissä vanhuspalvelulain mukaiset odotusaikatiedot julkaistaan viraston verkkosivuilla.

Kotihoidon, päivätoiminnan ja ympärivuorokautisen hoidon laatua seurataan yksiköiden omavalvontasuunnitelmilla, joiden toteutumista arvioidaan säännöllisesti. Omavalvontasuunnitelma on nähtävillä jokaisessa yksikössä, ja lisäksi kaikki omavalvontasuunnitelmat löytyvät sosiaali- ja terveystoimiston internetsivuilta. Ostopalvelujen laatua seurataan valvontasuunnitelman mukaisesti, ja yksiköihin tehdään tarkastus- ja arviointikäyntejä säännöllisesti. Hoidon valtakunnallisesta ja samalla Helsingin kaupungin yksiköiden työn laadusta kertyy tietoa myös Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen selvityksistä. Parhaillaan on meneillään kyselytutkimus ”Koettu hoidon laatu asiakkaan näkökulmasta – tutkimus asiakkaille, omaisille ja henkilöstölle”.

Stadin ikäohjelmassa tehtävä työ vahvistaa osaltaan asukkaiden ja asiakkaiden äänen kuulumista. Lisäksi ikääntyneiden asiaa ajavien järjestöjen ja muiden tahojen ääni kuuluu vanhusneuvoston kautta. Vanhusneuvosto seuraa myös palvelujen riittävyyttä ja laatua sekä Stadin ikäohjelman toteutumista.

Vanhuspalvelulain 5 §:n mukaan kunnan on laadittava suunnitelma toimenpiteistään ikääntyneen väestön hyvinvoinnin, terveyden, toimintakyvyn ja itsenäisen suoriutumisen tukemiseksi sekä iäkkäiden henkilöiden tarvitsemien palvelujen ja omaishoidon järjestämiseksi ja kehittämiseksi.

seksi osana kunnan strategista suunnittelua. Suunnitelma on tarkistettava valtuustokausittain. Suunnittelussa on painotettava kotona asumista ja kuntoutumista edistäviä toimenpiteitä. Helsingissäkin Stadin ikäohjelma päivitetään osana seuraavan valtuustokauden strategista suunnittelua. Valmistelussa huomioidaan asukkaiden ja asiakkaiden, henkilöstön, vanhusneuvoston sekä yhteistyötahojen näkemykset.

Julkisessa keskustelussa ja kuntalaisten palautteissa on esitetty väitteitä, että kotona asuu tällä hetkellä liian huonokuntoisia vanhuksia, joiden tarpeisiin ei pystytä kotihoidolla vastaamaan. Siksi sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua kartoitetaan henkilöstön, asiakkaiden edustajien, vanhusneuvoston ja vanhusjärjestöjen näkemyksiä siitä, onko kynnys ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyyn tällä hetkellä liian korkea ja onko palveluasumispaikkoja tarjolla riittävästi tarpeeseen nähden. Lautakunta suosittelee hyödyntämään kartoituksen tuloksia, kun päätetään seuraavan valtuustostrategian tavoitteista vanhusten hoidon ja asumisen suhteen. Myös AM-ohjelman valmistelun yhteydessä on tärkeää ottaa huomioon vanhusten palveluasuntojen riittävyys.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Riittävät ja laadukkaat sosiaali- ja terveyspalvelut ja muut palvelut tukevat ikääntyneen väestön normaalia, aktiivista ja osallistumista mahdollistavaa elämää. Palvelujen riittävyyden ja laadun arvioinnissa ja palvelujen suunnittelussa on tärkeää kuulla eri tahoja, erityisesti ikääntyneitä itseään."

Käsittely

01.03.2016 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Vastaehdotus:

Anna Vuorjoki: Lisäys lausunnon loppuun:

"Julkisessa keskustelussa ja kuntalaisten palautteissa on esitetty väitteitä, että kotona asuu tällä hetkellä liian huonokuntoisia vanhuksia, joiden tarpeisiin ei pystytä kotihoidolla vastaamaan. Siksi sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua kartoitetaan henkilöstön, asiakkaiden edustajien, vanhusneuvoston ja vanhusjärjestöjen näkemyksiä siitä, onko kynnys ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyyn tällä hetkellä liian korkea ja onko palveluasumispaikkoja tarjolla riittävästi tarpeeseen nähden. Lautakunta suosittelee hyödyntämään kartoituksen tuloksia, kun päätetään seuraavan valtuustostrategian tavoitteista vanhusten hoidon ja asumisen suhteen. Myös AM-ohjelman valmistelun yhteydessä on tärkeää ottaa huomioon vanhusten palveluasuntojen riittävyys."

21.03.2016

Stj/2

Kannattaja: Rene Hursti

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

Ei-ehdotus: Lisäys lausunnon loppuun:

"Julkisessa keskustelussa ja kuntalaisten palautteissa on esitetty väitteitä, että kotona asuu tällä hetkellä liian huonokuntoisia vanhuksia, joiden tarpeisiin ei pystytä kotihoidolla vastaamaan. Siksi sosiaali- ja terveyslautakunta pitää tärkeänä, että ennen seuraavan valtuustostrategian valmistelua kartoitetaan henkilöstön, asiakkaiden edustajien, vanhusneuvoston ja vanhusjärjestöjen näkemyksiä siitä, onko kynnys ympärivuorokautiseen hoitoon pääsyyntä tällä hetkellä liian korkea ja onko palveluasumispaikkoja tarjolla riittävästi tarpeeseen nähden. Lautakunta suosittelee hyödyntämään kartoituksen tuloksia, kun päätetään seuraavan valtuustostrategian tavoitteista vanhusten hoidon ja asumisen suhteen. Myös AM-ohjelman valmistelun yhteydessä on tärkeää ottaa huomioon vanhusten palveluasuntojen riittävyys."

Jaa-äännet: 3

Sami Heistaro, Seija Muurinen, Markku Vuorinen

Ei-äännet: 9

Maija Anttila, Gunvor Brettschneider, Rene Hursti, Katriina Juva, Joonas Leppänen, Jouko Malinen, Hannu Tuominen, Tuomas Tuure, Anna Vuorjoki

Tyhjä: 0

Poissa: 1

Sirpa Asko-Seljavaara

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi jäsen Anna Vuorjoen vastaehdotuksen äänin 9 - 3 (1 poissa).

19.01.2016 Pöydälle

Esittelijä

vs. virastopäällikkö
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Maarit Varis, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42850
maarit.varis(a)hel.fi